

ACC. N:R M. 9965: 1-5.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Småland

Upptecknat av: Fingal Johansson

Härad: Östbo

Adress: Bygget, Jöarna, Värnemo

Socken: Fryele

Berättat av: olika sagesmän, se p. 1
baksidan för uppt. bladen!

Uppteckningsår: 1946.

Född år i

f. 1885 i Fryele

Neg. svar ang. Prydnadskepp m. m. s. 1a.

LwF. 54.

Rammar och småbarnsleksaker. s. 1-5.

" 53.

Skriv endast på denna sida!

Småland år 1946

Östbo hd

Fryde socken

uppt. av Fringel Johansson
M. 9965: 1a Värnamo

1946 JUN 10
FOLKMINNESARKIVET

Byggt. Ljöåkra Värnamo den 13 Maj 1946.

Till Folkminnesarkivet i Lund.

Härmed sändes var på prägelista 53. "Ransor
och småbarnslekare.

Prägelista 54. Prydnadsskepp och uppbyggn. etc.
Kan jag inte bevara, i ortens kyrkor
finnas inte några prydnadskepp.

Högaktningfullt
Fringel Johansson

Svar på frågelista L.U.T. 53. Ramor och små-
barnslekar. Meddelare: Fringsel Johansson

Bygget. Sjöåkra. Värnamo.

Jag gick i skola i Fringsel under åren
1894-1899, och erinrar mig att vi vid
lekar lärte ramor för att utlösa
vem som skulle börja. Härvid pekade
ledaren för varje ord på en deltagare,
alldeles som vid räkning, och den som
fick sista ordet skulle börja.

Den oftast använda ramans löd:

"Annike, Annike, luntan, luntan
sennia maka, peppeli kaka.

Ättan, päppan py."

Här ett par andra räknoramor

"Låt oss ställa oss i ring,

låt oss leker börja,

Vi bry oss om ingenting.

ej är skär att söja.
Blott man nu kan veta på,
vem som först skall ute gå.
Du skall leken börja.
"Ett två tre fyra
bliven ej i mössan yra,
fem sex sju åtta,
räkningen bör ske med måtta.
Nio tio elva tolv
bort med dig från detta galv"
"A. b. c. d. låt oss skratta, låt oss le,
E. f. g. h. stygga barn plär lannor få.
I. k. l. m. Sen vi slutat gå vi hem.
N. o. p. q. vem blir uti? det blir du!"
En lek som man roade sig med
inomhus d. v. s. i skolsalen var att
på greffeltavlan rita ett streck
för vart ord under det man läste

följande ramsa:

"Vill du, vill du, med mig uti
lunden gå? ja men, ja men
trötta streck här skola stå."

Glade man då utträtt för litet
antal "vis du" och "ja men" så kom
man inte upp till 30 streck och då
hade man förlorat eller gjort fel.

"Styrel präppel pironn paron.
Präkan satt på tallekrinst.
Hon sa ett hon sa tu.

uti ska du vara nu."

Lärarinnan, prästen Blända Karlson
Görens skola, Fryele i.m., född 1889
i G. Hestra, Västbo l. d. berättar att
en del av dessa ovannämnda ramsor
änna användas i skolbarns lekar.
Och lekar kunna nämnas:

LUNDS UNIV
FOLKMINNES
ARKIV

vill du vill du vill du vill du vill du vill du vill du
ja men ja men ja men ja men ja men ja men ja men

Enka sista partiet ut, Håk och duva,
 stöbporren i nätet, Gömma ringen
 klursta sko. Borra gulläpple (jult-
 äpple kallades det i Ästbohygden) var
 en småbarnslek, och tillgick så att
 man med att "borra" med ett pek-
 finger i en annans knutna hand
 på så sätt sökte öppna den.

Vidare roade man småbarn med
 att räkna deras fingrar och säga
 dess namn "tummetott, slichepott,
 längheman, fjärtehand (gullbrand)
 lille vicke vire (lille petter speleman.)
 Ett annat sätt att roa småbarn som
 sattes i k-määt var för alla män var att
 peka ^{på} deras kroppsdelen under det
 man lärte: "fotabla, benpipa
 knäorre, lårurre, brösthola."

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4

skulle
att
brukadeLUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5

Småland år 1946
Östbo hd
Fryele socken

uppt. av Fringel Johansson
M. 9965: 1a
Värnamo

SMÅLANDS LÄNS ARKIV
FOLKMINNESARKIVET
VÄRNAME

Byggt. Ljöåkra Värnamo den 13 Maj 1946.

Till Folkminnesarkivet i Lund.

Härmed sändes svar på frågelista 53. Ramor
och målarverk.

Frågelista 54. Prydnadskepp och uppbyggn. etc.
Kan jag inte bevara, i ortens kyrkor
finnas inte några prydnadskepp.

Högaktningfullt
Fringel Johansson

Svar på frågelista S.U.T. 53. Ramsor och må-
barnslekar. Meddelare: Fringel Johansson

Bygget: Sjöåkra, Värnamo.

Jag gick i skola i Fryks under tiden
1894-1899, och minns mig att vi vid
lekar lärde ramsor för att utlära
vem som skulle börja. Härvid pekade
ledaren för varje ord på en deltagare,
alldeles som vid räkning, och den som
gick rita ordet skulle börja.

Den oftast använda ramsan löt:

"Annike, Annike, luntan, luntan
semmis maka, peppeli kaka.

Ättan, päppan poj."

Här ett par andra räknramsor

"Låt oss ställa oss i ring,

låt oss leken börja,

Vi bry oss om ingenting.

ej är skärs att söja.
Blott man nu kan veta på,
vem som först skall ute gå.
Du skall leken börja.
"Ett två tre fyra
bliven ej i mössan yra,
fem sex sju åtta,
räkningen bör ske med måtta.
Nio tio elva tolv
bort med dig från detta golv"
"A. b. c. d. låtors skratta, låt oss le,
E. f. g. h. stygga barn plär lammor få.
I. k. l. m. Sen vi slutat gå vi hem.
N. o. p. q. vem blir uti? det blir du!"
En lek som man roade sig med
inomhus d. v. s. i skolsalen var att
på greppeltavlan rita ett streck
för vart ord under det man läste

Enka sista paret ut, Håk och dena,
Abborren i nätet, Gömma ringen
slurka sko. Borra gulläpple (jult-
äpple kallades det i Östbohygden) var
en småbarnslek, och tillgick så att
man med att "borra" med ett pek-
finger i en annans knutna hand
på så sätt sökte öppna den.
Vidare roade man småbarn med
att räkna deras fingrar och säga
dess namn: "Tummetott, slichepott,
Långeman, Hjärtehand (gullbrand)
Lille vicke vire (lille petter speleman).
Ett annat sätt att roa småbarn som
satt i k-mäet var för alla m-m var att
pek^{ta} på kroppsdelen under det
man lärte: "fotabla, bempipa
knäurre, lårurre, brösthola."

ACC. NR M. 9965:5.

Ofta sjöng man vid vaggan
manliga folkvisor. Ex. "Jungfrun skulle
sin till otterängen gå" jag minns att
min farmor som var född 1811 brukade
sjunga denna visa vid vaggan.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5